

Στήν υπόθεση 193/80

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενη από τον Rolf Wägenbaur, επικουρούμενο από τον Guido Berardis, μέλος της νομικής υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Mario Cervino, νομικό σύμβουλο της Έπιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, εκπροσωπούμενης από τον Arnaldo Squillante, επικουρούμενο από τον Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την έδρα της πρεσβείας της,

καθ' ης,

υποστηριζομένης από

τήν ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, εκπροσωπούμενης από τον G. Guillaume, διευθυντή νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Έξωτερικών, επικουρούμενο από τον A. Carnelutti, γραμματέα του Υπουργείου Έξωτερικών υπό την ιδιότητα βοηθού-πληρεξουσίου, με τόπο επιδόσεων την έδρα της πρεσβείας της,

παρεμβαίνουσα,

πού έχει ως αντικείμενο νά αναγνωρισθεί ότι ή Ιταλική Δημοκρατία παρέδη τίς έκ των άρθρων 30 και 36 της συνθήκης ΕΟΚ υποχρεώσεις της, απαγορεύοντας την εισαγωγή και διάθεση στό εμπόριο, υπό την όνομασία «όξος», όξους μη παραγομένου έξ οίνου,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, G. Bosco, A. Touffait και O. Due, πρόεδρους τμήματος, P. Pescatore, A. O'Keefe, T. Koopmans, U. Everling και A. Χλωρό, δικαστές,

γενικός εισαγγελεύς: Sir Gordon Slynn
γραμματέας: A. Van Houtte

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία 270 τής 24. 10. 1970), ο οποίος άπληλιψε τίς λέξεις «ή στεμφυλίτου οίνου».

1. Η επίδικη νομοθεσία

Η παραγωγή και έμπορία οξους στην Ίταλία διέπονται από τόν παρέχοντα έξουσιοδότηση νόμο 991 τής 9ης Οκτωβρίου 1964 (Gazzetta ufficiale άριθ. 265 τής 28. 10. 1964). Σύμφωνα με τόν έν λόγω νόμο, και ιδίως τό άρθρο του 2 παράγραφος 6, τό διάταγμα 162 του προέδρου τής Δημοκρατίας, τής 12ης Φεβρουαρίου 1965 (Gazzetta ufficiale άριθ. 73 τής 23. 3. 1965) — έφεξής επονομαζόμενο ως «ΠΔ 162» — στό άρθρο 51 όρίζει ότι

«άπαγορεύεται ή μεταφορά, ή κατοχή προς πώληση, ή θέση σε κυκλοφορία ή ή καθ' οιονδήποτε τρόπο χρήση, προς άμηση ή έμμεση χρησιμοποίηση προς διατροφή, συνθετικής αιθυλικής αλκοόλης, καθώς και προϊόντων που περιέχουν οξείκόν οξύ, τό όποιο δέν προέρχεται από οξείκη ζύμωση του οίνου ή του στεμφυλίτου οίνου, επίσης δέ και προϊόντων προερχομένων από οξείκη ζύμωση του οίνου ή του στεμφυλίτου οίνου που δέν δύνανται νά χαρακτηρισθούν ως οξος κατά τό άρθρο 41».

Η όνομασία «οξος» επιφυλάσσεται, από τό άρθρο 41 του ΠΔ 162, στά «προϊόντα που λαμβάνονται από τήν οξείκη ζύμωση ή στεμφυλίτου οίνου».

Τά άρθρα 41 και 51 του ΠΔ 162 έτροποποιήθησαν από τόν νόμο 739 τής 9ης Οκτωβρίου 1970 (Gazzetta ufficiale άριθ.

Τά άρθρα 94 και 106 του ΠΔ 162 όρίζουν ότι παράβαση των άρθρων 51 και 41 του έν λόγω διατάγματος τιμωρείται είτε με πρόστιμο είτε με πινές φυλακίσεως ή άκόμη και με άνάκληση τής έγκρίσεως ή τής άδειας ή με κλείσιμο του καταστήματος.

Τέλος, τό άρθρο 60 του ΠΔ 162 όρίζει ότι

«οί διατάξεις του παρόντος διατάγματος εφαρμόζονται επίσης στά εισαγόμενα από τό έξωτερικό προϊόντα».

Συνεπεία των κανονιστικών αυτών ρυθμίσεων, δέν είναι δυνατή ή εισαγωγή και ή διάθεση στην Ίταλία οξους μή προερχομένου από τήν οξείκη ζύμωση του οίνου, καθώς και παρασκευασμάτων διατροφής τά όποια περιέχουν όποιοδήποτε άλλο είδος οξους.

Η έν λόγω κατάσταση άπετέλεσε ήδη άφορμή για τήν άπόφαση του Δικαστηρίου, τής 26ης Ιουνίου 1980, στην ύπόθεση 788/79, πονική δίκη κατά Herbert Gilli και Paul Andres, κατά τήν όποια άπεφάνθη ότι:

«Στήν έννοια των «μέτρων ίσοδύναμου προς ποιοτικούς περιορισμούς άποτελέσματος κατά τήν εισαγωγή», του άρθρου 30 τής συνθήκης ΕΟΚ, περιλαμβάνεται ή άπαγόρευση που ένα Κράτος μέλος επιβάλλει επί τής εισαγωγής ή επί τής έμπο-

ρίας όξους, περιέχοντος όξεικόν όξύ πού δέν παράγεται από τήν όξεική ζύμωση του οίνου, και ιδίως όξους εκ μήλων, έφ' όσον πρόκειται περί όξους νομίμως παραγομένου και διατιθεμένου εντός άλλου Κράτους μέλους.»

2. *Η κοινοτική νομοθεσία*

Ό κανονισμός 7 α του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1959, περί έγγραφης όρισμένων προϊόντων στον πίνακα του παραρτήματος II της συνθήκης «περί ίδρύσεως της Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας» (ΕΕ ειδ. εκδ., τ. 001/03, σ. 3) προσέθεσε τό «όξος εδώδιμον και τά υποκατάστατα αυτού εδώδιμα» (δασμολογική κλάση 22.10 της όνοματολογίας των Βρυξελλών) στον πίνακα των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος II της συνθήκης και, έπομένως, τό όξος θεωρείται γεωργικό προϊόν. .

Ό κανονισμός 377/79 του Συμβουλίου, της 5ης Φεβρουαρίου 1979, περί κοινής όργανώσεως της άμπελοοινικής άγοράς (JO L 54, σ. 1), διέπει έπίσης τό έξ οίνου όξος, χωρίς νά περιέχει όμως ειδική διάταξη επί του θέματος.

Στόν τομέα του όξους έχει μελετηθεί ή δημιουργία κοινής όργανώσεως άγοράς, ή Επιτροπή όμως δέν έχει υποβάλει ακόμη καμμία πρόταση επί του θέματος στο Συμβούλιο.

3. *Η διαδικασία*

Μέ έπιστολή της 14ης Δεκεμβρίου 1978, ή Επιτροπή, ύποστηρίζοντας ότι ή άναφερθείσα ιταλική κανονιστική ρύθμιση — πού άπαγορεύει τήν έμπορία όξους μή παραγομένου από όξεική ζύμωση του οίνου — «άποτελεί μέτρο ίσοδύναμου προς ποσοτικούς περιορισμούς άποτελέσματος κατά τήν είσαγωγή, αντίθετο προς τό άρθρο 30 της συνθήκης ΕΟΚ και για τό όποιο φαί-

νεται νά αποκλείεται δικαιολογία δυνάμει του άρθρου 36 της συνθήκης», έξήτησε από τήν ιταλική κυβέρνηση «νά της γνωρίσει, εντός δύο μηνών από της λήψεως της έπιστολής αυτής, τίς παρατηρήσεις της επί της άπόψεως τήν όποία έχει τήν τιμή νά της υποβάλει μέ τήν έν λόγω έπιστολή». Η Επιτροπή διευκρίνισε, έξ άλλου, ότι ή διαπίστωση της «άφορούσε μόνον τό έξ αλκοόλης όξος, πού λαμβάνεται από τήν όξεική ζύμωση γεωργικών προϊόντων, έξαιρουμένου συνεπώς του όξεικού συνθετικού όξέος».

Έπειδή ή Επιτροπή δέν έλαβε άπάντηση από τήν ιταλική κυβέρνηση, της άπήυθνε αίτιολογημένη γνώμη, τήν 19η Νοεμβρίου 1979, έπαναλαμβάνοντας ούσιαστικά τά έπιχειρήματα πού ανέπτυξε και στην έπιστολή της της 14ης Δεκεμβρίου 1978.

Μέ έπιστολή της 8ης Νοεμβρίου 1979, ή ιταλική κυβέρνηση άπέστειλε τίς παρατηρήσεις της στην Επιτροπή: έξέφρασε τήν έκπληξη της για τήν άπόφαση της Επιτροπής νά κινησει τήν έν λόγω διαδικασία, τήν στιγμή κατά τήν όποία, κατά τήν άποψη της, τό θέμα διέπεται από τό άρθρο 100 της συνθήκης ΕΟΚ. Έδήλωσε, κατά συνέπεια, ότι ήταν διατεθειμένη νά δεχθεί ένα κοινοτικό καθεστώς ρυθμίσεως του όξους, έλλείψει όμως τέτοιου καθεστώτος, είχε «βασίμους λόγους νά μήν τροποποιήσει τήν νομοθεσία της πρό της θεσπίσεως ενός έναρμονισμένου και συντονισμένου λειτουργικού πλαισίου», κατά μείζονα λόγο μάλιστα όταν τά προσβαλλόμενα μέτρα, εφαρμοζόμενα τόσο στα είσαγόμενα όσο και στα έγχώρια προϊόντα, δέν ήταν διακριτικά.

Μετά τήν έπιστολή αυτή, ή Επιτροπή άπήυθνε δεύτερη αίτιολογημένη γνώμη στην ιταλική κυβέρνηση, τήν 28η Ιουλίου 1980, συμπληρωματική της προηγούμενης. Έπανάλαβε τήν κυρία αίτωση πού διετύπωσε στην πρώτη αίτιολογημένη γνώμη της και έξέφρασε τήν άποψη ότι ή άπόφαση του Δικαστηρίου στην ύπόθεση Gilli «έπεδαίωσε» τίς εκτιμήσεις της περί της καταστάσεως. Προσέθεσε επί πλέον ότι ή

διατήρηση της ονομασίας «όξος» για τὸ ἐξ οἴνου ὄξος συνιστοῦσε ἐπίσης παράβαση μᾶς ἐκ τῆς συνθήκης ὑποχρέωσης.

Ἡ *ἰταλική κυβέρνηση* «ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ Δικαστήριο, μὲ τὴν ἀπόφασή του, θὰ ἀπορρίψει τὰ αἰτήματα τῆς Ἐπιτροπῆς».

Ἐπειδὴ ἡ ἰταλική κυβέρνηση δὲν ἔλαβε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, γιὰ νὰ συμμορφωθεῖ πρὸς τὶς ἐν λόγῳ δύο αἰτιολογημένες γνώμες, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε νὰ ἀσκήσει στὸ Δικαστήριο τὴν παρούσα προσφυγή, ἡ ὁποία περιήλθε στὴ γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου τὴν 29η Σεπτεμβρίου 1980.

III — Περίληψη τῶν ἰσχυρισμῶν καὶ ἐπιχειρημάτων τῶν διαδίκων

Μὲ ὑπόμνημα πού κατετέθη τὴν 3η Δεκεμβρίου 1980, ἡ γαλλικὴ κυβέρνηση ἐζήτησε νὰ παρέμβει στὴν παρούσα ὑπόθεση ὑπὲρ τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας. Ἡ παρέμβαση ἐγένε δεκτὴ μὲ διάταξη τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1980.

Ἡ *Ἐπιτροπὴ* ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἐπίδικη ἰταλικὴ νομοθεσία, ἀποκλείουσα τὴν εἰσαγωγή καὶ ἐμπορία στὴν Ἰταλία κάθε ὄξους καὶ παρασκευάσματος διατροφῆς πού παράγεται ἐκ τοῦ ὄξους, ἐκτός ἀπὸ τὸ ἐξ οἴνου ὄξος καὶ ἐπιφυλάσσουσα τὴν ονομασία «όξος» μόνο γιὰ τὸ ἐξ οἴνου ὄξος, παραβιάζει τὴν ἀρχὴ τῆς ἐλευθέρως κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων ἐντὸς τῆς Κοινότητος. Πρὸς ὑποστήριξη τοῦ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμοῦ, ἡ Ἐπιτροπὴ παραπέμπει στὴν παγία νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, κατὰ τὴν ὁποία «κάθε κανονιστικὴ ρύθμιση τῶν Κρατῶν μελῶν πού δύναται νὰ ἐμποδίσει, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, πραγματικῶς ἢ δυνητικῶς, τὸ ἐνδοκοινοτικὸ ἐμπόριο, πρέπει νὰ θεωρεῖται ὡς μέτρο ἰσοδυναμοῦ πρὸς ποσοτικὸ περιορισμὸ ἀποτελέσματος» (ἀπόφαση τῆς 11ης Ἰουλίου 1974, Dassonville, ὑπόθ. 8/74, Racc. σ. 852).

Κατόπιν ἐκδέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καὶ μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τὸ Δικαστήριο ἀπεφάσισε τὴν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγὴ ἀποδείξεων.

Ἡ ἰταλικὴ κανονιστικὴ ρύθμιση δὲν δικαιολογεῖται σύμφωνα μὲ τὴν συνθήκη, διότι δὲν εἶναι «ἀναγκαῖα γιὰ τὴν ἰκανοποίηση ἐπιτακτικῶν ἀπαιτήσεων πού ἀφοροῦν ἰδίως . . . τὴν προστασία τῆς δημοσίας ὑγείας, τῆς ἐντιμότητος τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καὶ τῆς προστασίας τῶν καταναλωτῶν» (ἀπόφαση τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου 1979, Rewe, ὑπόθ. 120/78, Racc. σ. 649). Εἶναι πράγματι κοινῶς γνωστὸ ὅτι τὸ ὄξος πού δὲν προέρχεται ἀπὸ τὸν οἶνο δὲν εἶναι ἐπιβλαβές στὴν ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου. Ἐξ ἄλλου, δὲν διακυβεύεται ἡ προστασία τοῦ καταναλωτοῦ, ἀφοῦ ἡ ἀπαίτηση αὐτὴ ἰκανοποιεῖται ὅταν ὁ καταναλωτὴς εἶναι ἀρκούντως ἐνήμερος περὶ τῆς συνθέσεως τοῦ προϊόντος πού ἀγοράζει, ἰδίως μὲσω μᾶς κατάλληλης ἐπιγραφῆς. Ἡ ἀποψη αὐτὴ ἐπεδεβαίωθη μὲ τὴν παρατελεῖσα ἀπόφαση στὴν ὑπόθεση 788/79.

II — Αἰτήματα τῶν διαδίκων

Ἡ *Ἐπιτροπὴ* ζητεῖ ἀπὸ τὸ Δικαστήριο:

- «1. νὰ δεβαίωσει ὅτι ἡ Ἰταλικὴ Δημοκρατία παρέθεῖ τὶς ἐκ τῶν ἄρθρων 30 ἐπ. τῆς συνθήκης ΕΟΚ ὑποχρεώσεις τῆς, ἀπαγορεύοντας τὴν εἰσαγωγή καὶ τὴν ἐμπορία, ὑπὸ τὴν ονομασία «όξος», ὄξους μὴ παραγομένου ἐξ οἴνου·
2. νὰ καταδικάσει τὴν Ἰταλικὴ Δημοκρατία στὰ δικαστικὰ ἐξόδα».

Κατά την Έπιτροπή, ή μόνη δυνατή εξήγηση γιά τήν έν λόγω ιταλική κανονιστική ρύθμιση — τήν όποία άναγνωρίζει άλλωστε και ή ιταλική κυβέρνηση, τουλάχιστον σιωπηρώς — είναι ή εξασφάλιση διεξόδου γιά τήν πλεονασματική παραγωγή οίνου. Όμως, ένας τέτοιος λόγος σέ καμμία περίπτωση δέν δύναται νά δικαιολογήσει τήν άπαγόρευση πού επιβάλλεται επί του μή προερχομένου έξ οίνου όξους.

Συνεπώς, ή επίδικη ιταλική κανονιστική ρύθμιση συνιστά εμπόδιο στό ένδοκοινοτικό εμπόριο, εύνοώντας κυρίως τούς έννικούς παραγωγούς του έξ οίνου προερχομένου όξους, χωρίς νά δικαιολογείται βάσει τής συνθήκης έκ λόγων «γενικού συμφέροντος, ίκανού νά υπερακοντίσει τίς άπαιτήσεις τής ελευθέρας κυκλοφορίας τών εμπορευμάτων» (ύπόθεση 120/78, προπαρατεθείσα ήδη, σκέψη 14)· επομένως, τά έν λόγω μέτρα αντίκεινται στό άρθρο 30 τής συνθήκης ΕΟΚ, χωρίς νά δικαιολογούνται από τό άρθρο 36.

Κατά τήν άποψη τής *ιταλικής κυβέρνησης*, ή άπόφαση του Δικαστηρίου στην ύπόθεση 788/79 — έκδοθείσα στό πλαίσιο του άρθρου 177 τής συνθήκης ΕΟΚ — δέν δύναται νά προδικάσει «τό περιεχόμενο και τά αίτήματα πού προσιδιάζουν στην διαδικασία του άρθρου 169 επί παραβάσει έκπληρώσεως έκ τής συνθήκης ύποχρεώσεως». Τό σύστημα του κοινοτικού δικαίου έχει πράγματι θέσει τίς δύο αυτές μορφές παρεμβάσεως του Δικαστηρίου σέ διαφορετικά αυτόνομα επίπεδα, και προσέδωσε στό καθένα διαφορετικές και ιδιαίτερες λειτουργίες. Έτσι, ή κατ' άρθρο 177 τής συνθήκης διαδικασία περιορίζεται αποκλειστικά στην έρμηνεία τών κοινοτικών κανόνων. Αντιθέτως, ή όρθή και ένιαία εφαρμογή αυτών τών κανόνων επιφυλάσσεται στό έννικά δικαστήρια. Έπομένως, άν και τό έρώτημα περί του κοινοτικού δικαίου, πού υπεβλήθη δυνάμει του άρθρου 177 τής συνθήκης, προεκλήθη από κανόνα

έσωτερικού δικαίου, «ό έννικός κανών ούδαμώς άποτελεί άντικείμενο τής έν λόγω διαδικασίας».

Έξ άλλου, στό πλαίσιο τής έν λόγω διαδικασίας περί έρμηνείας, ό έννικός κανών καθίσταται μιά «θεωρητική περίπτωση» πού εκτιμάται άντικειμενικά και έξ άποστάσεως, χωρίς δηλαδή νά έρευνάται έπισταμένως ή προσιδιάζουσα στό Κράτος μέλος πού τόν έξέδωσε κατάσταση.

Στήν ύπόθεση 788/79, επί παραδείγματι, τό Δικαστήριο εξήτασε μόνο τό άρθρο 51 του ΠΔ 162, πού άποτελεί άκριδώς μιά λεπτομέρεια ένός περιπλόκου και όμοιογενούς συστήματος κανόνων. Αυτό όμως δέν άρκεί «γιά νά καταστήσει δυνατή όριστική τήν κρίση επί του περιπλόκου προβλήματος πού άποτελεί άντικείμενο τής παρούσης ύποθέσεως».

Η άνάλυση αυτή επιβεβαιούται, έξ άλλου, από τήν νομολογία του Δικαστηρίου επί του άρθρου 36 τής συνθήκης ΕΟΚ. Από τίς ύποθέσεις 788/79 και 120/78 προκύπτει ότι «όρισμένες άξίες κοινωνικού χαρακτήρος, πού άποτελούν τήν αναλλοίωτη πολιτιστική κληρονομία τών χωρών μελών, πρέπει όπωσδήποτε νά επικρατούν έναντι τών στενά έμπορικού χαρακτήρος συμφερόντων» και ότι ή ικανοποίηση τών θεμελιωδών αυτών άπαιτήσεων έχει άνατεθεί στό Κράτη μέλη, τά όποια φέρουν έτσι τό βάρος τής προστασίας τών άναγκών πού γεννώνται από τήν ιδιομορφία τής καταστάσεως, κάθε Κράτους μέλους. Οί έν λόγω άνάγκες, πού άντικατοπτρίζουν διαφορετικές παραδόσεις, ήθη και έθιμα, δέν συμπίπτουν κατ' άνάγκη σέ όλες τίς περιοχές τής ΕΟΚ και άποτελούν «ένα άναμφισβήτητο ιστορικό δεδομένο, τό όποίο, άλλωστε, ή διαδικασία τής εύρωπαϊκής ολοκληρώσεως δέν σκοπεύει νά άγνοήσει ή νά καταργήσει».

Υπό τις περιστάσεις αυτές, αν οι περιεχόμενες στην ερμηνευτική απόφαση 788/79 λύσεις εφημερίζοντο αυτόματα στην παρούσα διαφορά, «δικαιολογημένα θά ήδυναντο να τους προσαφθεί ότι ήγνόησαν παντελώς τις εν λόγω ουσιαστικές αξίες που καλύπτει το άρθρο 36 της συνθήκης», λόγω του ότι στην απόφαση αυτή δεν εξητάσθησαν οι επί του όξους εφαρμολζόμενοι κανόνες εν σχέσει προς τά δεδομένα που προκύπτουν από την κατάσταση της αντίστοιχου χώρας.

Εν συνεχεία, ή ιταλική κυβέρνηση διευκρινίζει ότι τό εξ οίνου όξος είναι γεωργικό προϊόν και ότι, στόν τομέα αυτό, οι συνήθειες τών καταναλωτών καθορίζονται από την τοπική γεωργική παραγωγή. Στίς μεσογειακές χώρες έπομένως — όπου υπάρχει σημαντική παραγωγή οίνου — «τό εξ οίνου όξος προσδιορίζει, σύμφωνα μέ μακροχρόνιο έθιμο, τό όξος, κατ' άντονομασία», ενώ ή κατάσταση είναι έντελώς διαφορετική στά άλλα μή μεσογειακά Κράτη μέλη, στά όποια διατίθεται όξος ποικίλης προελεύσεως (δύνη, μηλίτης, ύδρομέλι, συνθετικό όξος).

Συνεπώς, δέν είναι δυνατόν, κατά την ιταλική κυβέρνηση, νά έπιτευχθούν οι κοινοτικοί στόχοι μέ «τήν άυστηρή και τυπική έφαρμογή άκάμπτων κανόνων που άπαγορεύουν κάθε ένδική κανονιστική ρύθμιση, όπως τό άρθρο 30 της συνθήκης», αλλά δυνατόν νά έπιτευχθούν «στό πιό πρόσφορο και εύκαμπτο πλαίσιο του άρθρου 100 της συνθήκης». Επί πλέον, ή Κοινότης πρέπει νά ενεργεί έντός αυτής της προοπτικής, δεδομένου ότι τό Συμβούλιο περιέλαβε τό όξος μεταξύ τών προϊόντων διατροφής, για τά όποια ή Έπιτροπή έπρεπε νά υποβάλει προτάσεις έναρμονίσεως (ψήφισμα του Συμβουλίου της 28ης Μαΐου 1969, GU αριθ. C 76, και της 17ης Δεκεμβρίου 1973, GU αριθ. C 117), ή Έπιτροπή όμως δέν υπέβαλε πρόταση έναρμονίσεως για τό όξος.

Γιά τούς λόγους αυτούς, ή ιταλική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ή επίδικη κανονιστική ρύθμιση δικαιολογείται βάσει του άρθρου 36 της συνθήκης ΕΟΚ.

Τονίζει σχετικά ότι, κατ' άρχάς, οι προσβαλλόμενες διατάξεις εφαρμολζονται στό σύνολο τών προϊόντων που περιέχουν όξος μή παραγόμενο εξ οίνου «χωρίς καμία διάκριση μεταξύ εισαγομένων και έγχωρίων προϊόντων».

Άκολούθως, τονίζει ότι ή Έπιτροπή παρέλειψε, εν προκειμένο, νά εξετάσει λεπτομερώς αν ή άπαγόρευση εισαγωγής ήταν άναγκαία συνέπεια, και έπομένως θεμιτή, τών κανόνων που έθεσπίσθησαν από τό κράτος κατά την άσκηση τών νομοθετικών του έξουσιών στόν τομέα της έμπορίας του προϊόντος. Πράγματι, ό ιταλός νομοθέτης ώφειλε νά λάβει υπ' όψη όχι μόνο τις συνήθειες τών ιταλών καταναλωτών, όπως προσδιορίσθησαν προηγουμένως, αλλά και νά τούς προστατεύσει από ένδεχόμενες άπάτες.

Συνεπώς, δέν δύναται νά λεχθεί ότι οι επίδικες διατάξεις συνιστούν «μέσο άυθαιρέτου διακρίσεως» ή «συγκεκριμενομένο περιορισμό στό έμπόριο μεταξύ τών Κρατών μελών», άπλως διότι «διεπιστώθη ότι οι εν λόγω κανόνες ήδυναντο νά δημιουργήσουν εύνοϊκή κατάσταση στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων της κοινωνικοοικονομικής περιοχής από την όποια άκριδώς προέρχονται οι συνήθειες τών καταναλωτών».

Όσον άφορά, πάντοτε, τό άρθρο 36 της συνθήκης ΕΟΚ, ή ιταλική κυβέρνηση τονίζει ότι οι παρατηρήσεις της της 8ης Νοεμβρίου 1979 — αντίθετα προς τούς ισχυρισμούς της Έπιτροπής — δέν άποτελούν

όμολογία οποιασδήποτε σκοπιμότητας προστατευτισμού από την οποία προήλθαν οι διατάξεις του ΠΔ 162.

Όσον αφορά τὸ ἄρθρο 41 — τὸ ὁποῖο ἐπιφυλάσσει τὴν ὀνομασία «ὄξος» γιὰ τὰ ἐκ τῆς ὄξεικῆς ζυμώσεως τοῦ οἴνου παραγόμενα προϊόντα — μὲ τὴν ἐν λόγῳ διάταξη «μετετρέπη ἄλλῶς σὲ νόμο μία πραγματικότητα ἢ ὁποῖα ἀποτελεῖ ἡδὴ ἀναπόσπαστο τμῆμα τῶν ὑπὸ τὴν ὄρθῃ ἔννοια ἐμπορικῶν συνηθειῶν καὶ ἀνταποκρίνεται στὶς ἀπαιτήσεις τῆς ζήτησεως τοῦ ἐν λόγῳ προϊόντος». Ἐπομένως, ἡ διάταξη αὐτὴ δὲν ἐδημιούργησε διὰ νόμου ἐμπορικό προνόμιο ὑπὲρ τοῦ ἐξ οἴνου ὄξους, καθ' ὅσον σκοπὸς τῆς ἦταν νὰ ρυθμίσει τὴν συμπεριφορά τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν ἐμπόρων ὄξους «κατὰ τρόπο πού νὰ ἐξασφαλίζει τὴν διάθεση στὸ ἐμπόριο τῶν προϊόντων σύμφωνα μὲ τὴν γνωστὴ στοὺς καταναλωτὲς ταυτότητά τους, οἱ ὅποιοι, ὅταν ζητοῦν στὴν Ἰταλία μία φιάλη ὄξους, προσδοκοῦν νὰ λάβουν ὄξος ἐξ οἴνου».

Ἐξετάζοντας ἐν συνεχείᾳ τίς ἀπαγορεύσεις πού προβλέπονται στὸ ἄρθρο 51 τοῦ ΠΔ 162, ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ὑποστηρίζει ὅτι ἔλκουν τὴν καταγωγή καὶ τὴν δικαιολογία τους ἀπὸ τοὺς ἴδιους παράγοντες. Οἱ ἐν λόγῳ ἀπαγορεύσεις συνιστοῦν τὸ ἀναπόφευκτο συμπλήρωμα τῆς προστασίας τῶν καταναλωτῶν ἀπὸ «καταχρηστικὲς ἢ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐπιζήμιες μορφές ἐμπορίας τοῦ ὄξους πού δὲν παράγεται ἐξ ὄξεικῆς ζυμώσεως τοῦ οἴνου». Πέραν τούτου, ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου δὲν θίγεται σοβαρὰ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι «ἡ προσοχὴ καὶ ὁ σεβασμὸς πού προσδίδονται στὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ καταναλωτοῦ, καθὼς καὶ οἱ διέποντες αὐτοὺς κανόνες, δὲν δύνανται στὴν πραγματικότητα νὰ περιορίσουν τὸν ὄγκο τῶν ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν», δεδομένου ὅτι, ἀκόμη καὶ πρό τῆς θεσπίσεως τοῦ ΠΔ 162, ἡ πώλησις ὄξους μὴ προερχομένου ἐξ οἴνου ἦταν σχεδὸν ἀγνωστὴ στὴν Ἰταλία.

Ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις τονίζει σχετικὰ ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ ὄξους ἐκ μῆλων, πού ὑπῆρξε ἡ αἰτία τῆς ὑποθέσεως 788/79, ἐπραγματοποιήθη «σὲ μία ἐπαρχία κατοικουμένη ἀπὸ μιά ἐθνικὴ μειονότητα, τῆς ὁποίας οἱ παραδόσεις καὶ οἱ συνηθειές διαφέρουν ἀπὸ τὴ γενικὴ ἐθνικὴ κατάστασις».

Παρά ταῦτα, ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ἐδήλωσε ὅτι εἶναι διατεθειμένη νὰ ἐπανεξετάσει τίς ἀπαγορεύσεις τοῦ ἀρθροῦ 51 τοῦ ΠΔ 162, «λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη ὅτι τὰ νομικὰ ἐμπόδια πού ἡ ἐν λόγῳ διάταξη παρεμβάλλει στὸ ἐνδοκοινοτικὸ ἐμπόριο στὸν τομέα τοῦ ὄξους ἐνδέχεται νὰ εἶναι δυσανάλογα πρὸς τίς πρὸς ἱκανοποίησις ἀπαιτήσεις». Ἐπιμένει, ἀντιθέτως, ὅτι δικαιούται νὰ διατηρήσει ἐν ἰσχύϊ τὸ ἄρθρο 41 τοῦ ἐν λόγῳ ΠΔ — μὲ τὸ ὁποῖο ἡ ὀνομασία ὄξος περιορίζεται μόνον στὸ ἐξ οἴνου ὄξος — «δεδομένου ὅτι, ἀφ' ἑνὸς μὲν, δὲν δύναται νὰ λεχθεῖ ὅτι ἔχει ἀποτελέσματα ἰσοδύναμα πρὸς ποσοτικὸ περιορισμὸν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν, ἀφ' ἑτέρου δέ, κατὰ τὸ μέτρο πού τὰ ἐν λόγῳ ἀποτελέσματα γίνονται αἰσθητὰ, δικαιολογοῦνται ὡπωσδήποτε ἀπὸ τὸ ἄρθρο 36 τῆς συνθήκης».

Ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις διατείνεται ἐπίσης ὅτι ἐνῶ τὸ ἄρθρο 36 ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθεῖ στὴν ὑπόθεσις 120/78, Rewe, ἡ κατάστασις στὴν παρούσα ὑπόθεσις εἶναι διαφορετικὴ, καθ' ὅσον ἡ ἐπίδικη ἰταλικὴ διάταξις συνδέεται ἀποκλειστικῶς μὲ τὸ πρόβλημα τῆς ὀνομασίας καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ὄρθῆς χρήσεως τῆς ὀνομασίας αὐτῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποψη τῆς Ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν ὁποία ὁ ὄρος «ὄξος» δύναται νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸς στὴν Ἰταλία ἀκόμη καὶ γιὰ τὸ μὴ ἐξ οἴνου παραγόμενο ὄξος, ὑπὸ τὸν ὄρο ὅτι θὰ ἐπικολλᾶται κατάλληλη ἐπιγραφὴ ἐμφαίνουσα, γιὰ λόγους προστασίας τοῦ καταναλωτοῦ, τὴν καταγωγὴν τοῦ προϊόντος, ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις θεωρεῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ «δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ἐπικρίσεως ὅτι ἐπιδιώκει νὰ δημιουργήσει σὲ κοινοτικὸ ἐπίπεδο, παραποιώντας τίς πραγματικὲς καταστάσεις πού διαφέρουν ἀπὸ τὸ ἕνα Κράτος μέλος στὸ ἄλλο, μίᾳ κοινῇ ἐμπορικῇ ὁρολογία γιὰ τὸ

όξος, και άκριβώς την ίδια σε όλα τά Κράτη μέλη, δηλαδή, αύστηρά ισοδύναμη σ' όλες τις γλώσσες, προσδίδοντας σε μία άπόφαση του Δικαστηρίου τό άχαρι έργο της αντίθεσεως προς τό κοινωνικό φαινόμενο, τό περισσότερο ίσως αντίτιθέμενο σε κάθε μορφή αυταρχικής έπιβολής: την χρήση της γλώσσας».

Ένας τέτοιος όμως σκοπός δέν ανήκει στο παραδοσιακό πλαίσιο της Εύρωπαϊκής Κοινοτήτος, όπως διεπιστώθη σε μία άκριβώς ανάλογη περίπτωση, ήτοι στην περίπτωση του οίνου, δεδομένου ότι, με τον κανονισμό 337/79, ή όνομασία «οίνος» στην ιταλική δύναται νά χρησιμοποιηθεί μόνο για τον προσδιορισμό του προϊόντος που λαμβάνεται από την ζύμωση του γλεύκου.

Συνεπώς, ή κατάλληλη μέριμνα για την προστασία του ιταλού καταναλωτού και για την χρήση της γλώσσας, στην όποια αυτός προσκολλάται, «δέν δύναται νά θεωρηθεί ως άδικαιολόγητο εμπόδιο, στην Ίταλία, του έμπορίου όξους που δέν παράγεται από οίνο».

Η γαλλική κυβέρνηση υποστηρίζει, με τις παρατηρήσεις της, ότι ή διατύπωση των αίτημάτων της προσφευγούσης — όπως έδημοσιεύθησαν στην Έπίσημη Έφημερίδα των Κοινοτήτων — την ώδήγησε στην σκέψη ότι ή Έπιτροπή επέκρινε την ιταλική νομοθεσία διότι άπαγορεύει την εισαγωγή και έμπορία όξους παρασκευαζόμενου όχι μόνο εκ ζυμώσεως άλλων γεωργικών προϊόντων εκτός του οίνου, αλλά παρασκευαζόμενου επίσης και από συνθετικό όξεικό όξύ.

Άφου ή γαλλική κυβέρνηση έλαβε γνώση της δικογραφίας και διεπίστωσε ότι ή Έπιτροπή επιτρέπει στην Ίταλία νά εξακο-

λουθει νομίμως νά άπαγορεύει την έμπορία όξους παρασκευαζόμενου εκ συνθετικού όξεικού όξους, κρίνει ότι, εν τοιαύτη περίπτωση, δύναται νά παραιτηθεί της παρεμβάσεώς της, καθ' όσον μιά τέτοια άποψη ανταποκρίνεται στην δική της. Έν τούτοις, «στην αντίθετη περίπτωση, θά αναπτύξει τις άπόψεις της, ύποστηρίζουσα εν μέρει τά αίτήματα της ιταλικής κυβερνήσεως κατά την επ' άκροατηρίου συζήτηση».

IV — Προφορική διαδικασία

Κατά την συζήτηση της 17ης Ίουνίου 1981, ή Έπιτροπή των Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον G. Berardis, ή Ίταλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον P. G. Ferri, και ή Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον A. Carnelutti, άγόρευαν και άπήντησαν σε ύποβληθείσες από τό Δικαστήριο έρωτήσεις.

Μέρος της συζητήσεως αφιερώθη στον προσδιορισμό των όρίων της προσφυγής επί παραλείψει, εν σχέσει προς τις δύο αιτιολογημένες γνώμες που προηγήθησαν αυτής.

Διάφορες έρωτήσεις των μελών του Δικαστηρίου άφορούσαν τό αν ή προσφυγή εκάλυπτε ή όχι τό παραγόμενο εκ διαλύματος όξεικού όξους όξος ή άφορούσε μόνον τό εκ γεωργικών προϊόντων παραγόμενο όξος.

Μετά σύντομη διακοπή της συζητήσεως, ό πρόεδρος, εξ όνόματος του Δικαστηρίου, έδήλωσε ότι, αν τό Δικαστήριο έπρεπε νά άποφανθεί για τό παραδεκτό έπεκτάσεως της προσφυγής στο λεγόμενο συνθετικό όξος, θά προσδιωρίζετο νέα συζήτηση, για

νά υποβάλουν ἐπ' αὐτοῦ οἱ διάδικοι ἐνδεχόμενες παρατηρήσεις τους.

Ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐδήλωσε ὅτι, ἐπικουρικῶς, ἡ Ἐπιτροπὴ ἦταν διατεθειμένη νά περιορίσει τὴν προσφυγὴ στό ἐκ ζυμώσεως ὄξος, ἂν τὸ ἔκρινε σκόπιμο τὸ

Δικαστήριο. Τὸ Δικαστήριο ἔλαβε ὑπ' ὄψη τὴν ἐν λόγω δήλωση.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεὺς ἀνέπτυξε τὶς προτάσεις του κατὰ τὴν συνεδρίαση τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1981.

Σκεπτικό

- 1 Μὲ δικόγραφο πού κατέθεσε στὴν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου, τὴν 29η Σεπτεμβρίου 1980, ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων ἤσκησε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 169 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγὴ μὲ τὴν ὁποία ζητεῖ νά ἀναγνωρισθεῖ ὅτι ἡ Ἰταλικὴ Δημοκρατία παρέβη τὶς ἐκ τῶν ἄρθρων 30 καὶ 36 τῆς συνθήκης ΕΟΚ ὑποχρεώσεις της, «ἀπαγορεύοντας τὴν εἰσαγωγὴ καὶ τὴν ἐμπορία, ὑπὸ τὴν ὀνομασία “ὄξος”, ὄξους μὴ προερχομένου ἐξ οἴνου».
- 2 Κατὰ τὸ ἄρθρο 51 τοῦ διατάγματος 162 τοῦ Προέδρου τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας, τῆς 12ης Φεβρουαρίου 1965 (Gazzetta ufficiale 73, τῆς 23ης Μαρτίου 1965), ἀπαγορεύονται, ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ ἢ ποινῇ φυλακίσεως, ἡ μεταφορὰ, ἡ κατοχὴ πρὸς πώληση, ἡ θέση σὲ κυκλοφορία ἢ ἡ καθ' οἰονδήποτε τρόπον χρῆση, γιὰ ἄμεση ἢ ἔμμεση κατανάλωση πρὸς διατροφή — μεταξύ ἄλλων — προϊόντων περιεχόντων ὀξεικό ὄξύ, τὸ ὁποῖο δέν προέρχεται ἐκ τῆς ὀξεικῆς ζυμώσεως τοῦ οἴνου. Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ ἰδίου διατάγματος, ἡ ὀνομασία «ὄξος» ἐπιφυλάσσεται ἀποκλειστικῶς στό προϊόν πού λαμβάνεται ἐκ τῆς ὀξεικῆς ζυμώσεως οἴνων. Οἱ ἴδιες διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ στὰ εἰσαγόμενα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ προϊόντα.
- 3 Ἐπειδὴ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε ὅτι ἡ ἐν λόγω κανονιστικὴ ρύθμιση προσέκρουε στὴν ἀρχὴ τῆς ἐλευθέρου κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων ἐντὸς τῆς Κοινότητος, ἀπηύθυνε διαδοχικῶς πρὸς τὴν ἰταλικὴ κυβέρνηση δύο αἰτιολογημένες γνώμες, πού ἐξεδόθησαν ὑπὸ τὶς ἀκόλουθες περιστάσεις.
- 4 Τῆς πρώτης προηγῆθη ἐπιστολὴ, κατὰ τὸ ἄρθρο 169 τῆς συνθήκης, μὲ ἡμερομηνία 14 Δεκεμβρίου 1978, μὲ τὴν ὁποία ἡ Ἐπιτροπὴ παρετήρησε στὴν ἰταλικὴ κυβέρνηση ὅτι ἡ προαναφερθεῖσα κανονιστικὴ ρύθμιση συνιστοῦσε μέτρο ἰσο-

δυνάμου μέ ποσοτικούς περιορισμούς κατά τήν εισαγωγή άποτελέσματος, πού ήταν αντίθετο πρós τό άρθρο 30 τής συνθήκης και του όποιου ή δικαιολογία, δυνάμει του άρθρου 36, έφαινετο άποκλειόμενη, δεδομένου ότι ήταν δύσκολο νά ύποστηριχθει, και έν πάση περιπτώσει δέν είχε άποδειχθει, ότι τό όξος πού προήρχετο έξ οινόπνεύματος γεωργικών προϊόντων ήταν έπιδλαδέστερο στην ύγεια από τό έξ οίνου όξος.

- 5 Μέ τήν έν λόγω έπιστολή ή Έπιτροπή διευκρίνισε ότι ή διαλίστωση αυτή ίσχυε μόνο «για τό όξος πού παρασκευάζεται από οινόπνευμα λαμβανόμενο εκ τής όξεικης ζυμώσεως γεωργικών προϊόντων, άποκλειόμενου του συνθετικού όξεικου όξέος», τό όποιο ήταν δυνατόν νά έξακολουθήσει άποκλειόμενο εκ τής άγοράς όξους. Προσέθεσε δέ ότι, όσον άφορά τό όξος πού προήρχετο έξ οινόπνεύματος γεωργικών προϊόντων, τό όποιο έπρεπε νά δύναται νά χρησιμοποιείται πρós άμεση κατανάλωση κατά τόν ίδιο τρόπο, όπως τό έξ οίνου όξος και νά τό άνταγωνίζεται, δέν είχε άντίρρηση νά θεσπίσουν οι ιταλικές άρχές τίς αναγκαίες διατάξεις, ώστε νά είναι σέ θέση οι καταναλωτές νά προβαίνουν στην έπιλογή τους βάσει, ιδίως, καταλλήλων έπιγραφών.
- 6 Έπειδή δέν έλαβε άπάντηση έντός τής καθορισθείσης προθεσμίας των δύο μηνών, ή Έπιτροπή άπήλθυσε, τήν 19η Νοεμβρίου 1979, στην Ίταλική Δημοκρατία αίτιολογημένη γνώμη περί τής άπαγορεύσεως χρήσεως του έξ οινόπνευματος όξους εκτός του έξ οίνου προερχόμενου, μέ τήν όποία, άναφερθείσα στην έπιστολή της τής 14ης Δεκεμβρίου 1978, διεπίστωσε ότι «κατά τό άρθρο 169 παράγραφος 1 τής συνθήκης ΕΟΚ, ή Ίταλική Δημοκρατία, άπαγορεύοντας τήν χρήση όξους εκ ζυμώσεως άλλου προϊόντος πλην οίνου και στεμφυλίτου, παρέδη τίς εκ τής συνθήκης ύποχρέωσεις της». Η Έπιτροπή αίτιολόγησε τήν γνώμη της ως εξής: «τό εκ ζυμώσεως όξος, πλην του έξ οίνου όξους, ιδίως δέ τό παρασκευαζόμενο όξος έξ οινόπνεύματος, μηλίτου ή βύνης, άποτελει άντικείμενο σημαντικής παραγωγής και κατανάλωσης σέ άρκετά Κράτη μέλη, κατανάλωσης ή όποία, όπως δύναται νά διαπιστωθει, δέν παρουσιάζει κανένα κίνδυνο για τήν ύγεια. Η άπαγόρευση τής χρήσεως για σκοπούς διατροφής του εκ ζυμώσεως όξους εκτός του έξ οίνου όξους ίσοδυναμει, συνεπώς, μέ δημιουργία έμπορικών φραγμών μεταξύ τής Ίταλίας και των άλλων Κρατών μελών».
- 7 Έν τώ μεταξύ, όμως, ή ιταλική κυβέρνηση είχε ύποβάλει τίς παρατηρήσεις της, μέ έπιστολή τής 8ης Νοεμβρίου 1979, στην όποία ένώ ύπεστήριξε τήν άποψη ότι ή ένδική της νομοθεσία συνεβιάζετο στο σύνολό της πρós τό κοινοτικό δίκαιο, έστρεψε τήν συζήτηση πρós τίς όνομασίες «όξος» και «όξος έξ οίνου» αντίστοιχως.

- 8 Έν ὄψει τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπήλυθε πρὸς τὴν ἰταλικὴ κυβέρνηση, τὴν 28ῃ Ἰουλίου 1980, δευτέρη ἀιτιολογημένη γνώμη «περὶ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς χρησιμοποίησεως τῆς ὀνομασίας ὄξος γιὰ ὅποιοδήποτε προϊόν ἐκτός ἀπὸ τὸ προερχόμενο ἐκ τῆς ὄξεικῆς ζυμώσεως τοῦ οἴνου», μὲ τὴν ὁποία, ἀφοῦ ἐτόνισε ὅτι θὰ ἐσυνέχιζε τὴν διαδικασία πού ἐκίνησε καὶ ἀφοῦ ἀνεφέρθη δύο φορές στὴν ἐπιστολὴ τῆς 14ῆς Δεκεμβρίου 1978, διεπίστωσε ὅτι ἡ Ἰταλικὴ Δημοκρατία, ἀπαγορεύοντας τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ὀνομασίας «ὄξος» γιὰ ὅποιοδήποτε προϊόν ἐκτός ἀπὸ τὸ ἐκ τῆς ὄξεικῆς ζυμώσεως τοῦ οἴνου προερχόμενο, παρέδῃ τίς ἐκ τῆς συνθήκης ὑποχρεώσεις της. Στὴν ἴδια γνώμη, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνεφέρθη στὴν ἐκδοθεῖσα ἐν τῷ μεταξύ ἀπόφαση τῆς 26ῆς Ἰουνίου 1980, Gilli καὶ Andres, 788/79 (Racc. 1980, σ. 2071), πού ἀφοροῦσε τὴν εἰσαγωγὴν στὴν Ἰταλία ὄξους ἐκ μήλων.
- 9 Ἀπὸ τὴν διατύπωση τῆς ἀιτιολογημένης γνώμης τῆς 28ῆς Ἰουλίου 1980 προκύπτει ὅτι, κατὰ τὴν ἐκφρασθεῖσα βούλησιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ἐν λόγω γνώμη εἶναι συμπληρωματικὴ τῆς πρώτης ἀιτιολογημένης γνώμης καὶ ὅτι καὶ οἱ δύο μαζί ἀναφέρονται τόσο στὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ὀνομασίας ὡς ὄξους ὅποιοδήποτε ἄλλου προϊόντος ἐκτός τοῦ προερχομένου ἐκ τῆς ὄξεικῆς ζυμώσεως τοῦ οἴνου, ὅσο καὶ στὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐμπορίας ἢ τῆς εἰσαγωγῆς ὄξους ἐκ ζυμώσεως λαμβανομένου ἐξ ἄλλου προϊόντος ἐκτός τοῦ οἴνου. Τὸ ἀντικείμενον τῶν δύο ἀιτιολογημένων γνώμων ἐπαναλαμβάνεται στὴν διατύπωση τῶν αἰτημάτων τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης δικογράφου, μὲ τὸ ὅποιο ζητεῖται ἀπὸ τὸ Δικαστήριον νὰ «ἀναγνωρίσει ὅτι ἡ Ἰταλικὴ Δημοκρατία παρέδῃ τίς ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 30 ἐλ. τῆς συνθήκης ΕΟΚ ὑποχρεώσεις της, ἀπαγορεύοντας τίς εἰσαγωγὰς καὶ τὴν ἐμπορίαν, ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν ὄξος, ὄξους μὴ προερχομένου ἐξ οἴνου».
- 10 Μετὰ τὴν δημοσίευσιν ἀποσπάσματος τῆς προσφυγῆς στὴν Ἐπίσημην Ἐφημερίδα τῶν Κοινοτήτων, τὸ ὅποιο δυνατόν νὰ ἔχει δημιουργήσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ προσφυγὴ ἐξετείνεται καὶ στὸ θέμα τῆς ἐμπορίας τοῦ συνθετικοῦ ὄξους, ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἐζήτησε νὰ παρέμβῃ στὴν δίκην. Ἐξέθεσε ὅτι, κατὰ τὴν ἀποψὴν της, ἡ Ἰταλία ἠδύνατο νομίμως νὰ συνεχίσει νὰ ἀπαγορεύει τὴν ἐμπορίαν τοῦ συνθετικοῦ ὄξεικου ὄξεος καὶ, σὲ περίπτωσιν πού ἡ Ἐπιτροπὴ σκοπεῖ νὰ συμπειριλάβῃ στὴν προσφυγὴν τῆς τὴν ἐμπορίαν τοῦ συνθετικοῦ ὄξους, ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις θὰ παρενέβαινε ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ σημεῖον ὑπὲρ τῆς ἰταλικῆς κυβερνήσεως.

- 11 Ἀπαντώντας σέ ἐρώτηση πού ἐτέθη κατά τήν προφορική διαδικασία, ὁ πληρεξούσιος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐδήλωσε ὅτι τά αἰτήματα τῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν γενικά καί περιελάμβαναν τήν εἰσαγωγή καί τήν ἐμπορία παντός τύπου ὀξους, ἀλλά ὅτι ἡ Ἐπιτροπή ἠδύνατο νά συναίνεσει νά περιορισθεῖ, γιά τίς ἀνάγκες τῆς παρούσης δίκης, τό ἀντικείμενο τῆς προσφυγῆς στό ἐκ γεωργικῶν προϊόντων προερχόμενο ὀξος, ἔτσι ὥστε νά ἀποκλεισθεῖ τό συνθετικό ὀξος.
- 12 Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, τό Δικαστήριό κρίνει ὅτι τό πρόβλημα τῆς ὀνομασίας καί τῆς ἐμπορίας τοῦ συνθετικοῦ ὀξους δέν ἀποτελεῖ ἀντικείμενο τῆς ὑπό κρίση διαφορᾶς. Ἡ Ἐπιτροπή εἶχε πράγματι σαφῶς ἐξαιρέσει τόν ἐν λόγω τύπο ὀξους στήν ὄχλησή της διά τῆς ἐπιστολῆς τῆς 14ης Δεκεμβρίου 1978, ἡ ὁποία ρητῶς ἀναφέρεται τόσο στήν πρώτη ὅσο καί στήν δεύτερη αἰτιολογημένη γνώμη, καί εἶχε ἐξετάσει μόνο τό ζήτημα τῆς ὀνομασίας καί τῆς εἰσαγωγῆς διαφόρων τύπων ὀξους παραγομένου ἀπό γεωργικά προϊόντα. Ἐπομένως, ἡ ἀδεσβαίότης, τήν ὁποία ἐπεκαλέσθη ἡ γαλλική κυβέρνησις, προκύπτει ἀπό τήν διαφορομένη διατύπωση τῆς προσφυγῆς, ἀπό τήν ὁποία δέν διαφαίνεται ἡ περιορισμένη ἔκταση τόσο τῆς περιεχούσης τήν ὄχλησι ἐπιστολῆς ὅσο καί τῶν αἰτιολογημένων γνωμῶν. Ὑπό τίς περιστάσεις αὐτές, δέν εἶναι δυνατόν νά ἐπιτραπεῖ στήν Ἐπιτροπή νά διευρύνει τό ἀντικείμενο τῆς παρούσης προσφυγῆς ἐπί θέματος τό ὁποῖο ρητῶς ἀπεκλείσθη ἀπό τότε πού ἄρχισε ἡ διαδικασία τοῦ ἀρθροῦ 169 καί δέν ἀπετέλεσε ἀντικείμενο ἀμφισθητήσεως οὔτε κατά τό προδικαστικό στάδιο οὔτε κατά τό στάδιο τῆς ἐγγράφου διαδικασίας ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου.
- 13 Ἐπομένως, πρέπει νά γίνει δεκτό ὅτι ἡ ὑπό κρίση διαφορά ἀφορᾶ μόνο τήν εἰσαγωγή, τήν ἐμπορία καί τήν ὀνομασία, στήν Ἰταλία, τοῦ παραγομένου ἀπό γεωργικά προϊόντα ὀξους, ἐξαίρουμένου τοῦ συνθετικοῦ ὀξους.
- 14 Σύμφωνα μέ τό δικόγραφο τῆς προσφυγῆς τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως προσδιωρίσθη ἀνωτέρω τό ἀντικείμενό της, ἡ ἰταλική νομοθεσία παραβιάζει διττῶς τό ἀρθρο 30 τῆς συνθήκης, διότι, ἀφ' ἑνός μὲν, ἀπαγορεύει τήν εἰσαγωγή καί τήν ἐμπορία ὀξους προερχομένου ἐκ γεωργικῶν προϊόντων πλὴν τοῦ προερχομένου ἐκ τῆς ζυμώσεως τοῦ οἴνου, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἀπαγορεύει τήν χρήση τῆς ὀνομασίας «ὀξος» γιά τό προερχόμενο ἐκ γεωργικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ ἐξ οἴνου, ὀξους.

α) 'Επί τῆς ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῆς καὶ ἐμπορίας ὄξους παραγομένου ἐκ γεωργικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ ἐξ οἴνου ὄξους

- 15 'Ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ἀμφισβητεῖ ὅτι ἡ διατήρησις τῆς ἐν λόγῳ ἀπαγορεύσεως συνιστᾷ παράβασις τῆς ὑποχρέωσος ἐξασφαλίσεως τῆς ἐλευθέρου κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων. Προβάλλει, πρῶτον μὲν, τὴν ἔλλειψιν ἐναρμονίσεως τῶν νομοθεσιῶν τῶν Κρατῶν μελῶν ἐπὶ τοῦ «ὄξους», ἐν συνεχείᾳ δὲ λόγους περὶ μὴ διακρίσεως, περὶ δημοσίας ὑγείας καὶ περὶ καταπολεμήσεως τῆς ἀπάτης.
- 16 'Ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις παρατηρεῖ, ἐν πρώτοις, ὅτι τὸ Συμβούλιον, μὲ τὰ ψηφίσματα τοῦ τῆς 28ης Μαΐου 1969 (GU ἀριθ. C 117, σ. 1), περιέλαβε τὸ «ὄξος» μεταξὺ τῶν προϊόντων διατροφῆς, γιὰ τὰ ὅποια ἔπρεπε ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ὑποβάλῃ προτάσεις ἐναρμονίσεως, πού θὰ ἠδύνατο νὰ γίνουσι δεκτὰ ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τὸ ἀργότερον μέχρι τὴν 1η Ἰουλίου 1970, προθεσμία πού παρετάθη ἐν συνεχείᾳ μέχρι τὴν 1η Ἰανουαρίου 1977 μὲ τὸ δευτέρον ψήφισμα. Κατὰ τὸ μέτρο πού τὸ πρόγραμμα αὐτὸ παραμένει ἐν ἰσχύϊ, ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις ὑποστηρίζει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ, πρὶν ἐπικαλεσθῆναι τὰ ἄρθρα 30 ἕως 36 τῆς συνθήκης, ὀφείλει νὰ εἶχε προβῆναι τουλάχιστον σὲ προσπάθειαν ἐναρμονίσεως ὑποβάλλουσα προτάσεις κατὰ τὸ ἄρθρον 100.
- 17 'Ἡ ἄποψη αὕτη εἶναι ἀπορριπτέα. Ἡ θεμελιώδης ἀρχὴ περὶ ἐνιαίας ἀγορᾶς καὶ ἡ συνέπειά της, ἡ ἐλευθέρου κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων, δὲν δύναται — σὲ καμμίαν περίπτωσιν — νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸν προκαταρκτικὸν ὅρον τῆς προσεγγίσεως τῶν ἐθνικῶν νομοθεσιῶν, καθ' ὅσον μία τέτοια ὑποχρεωτικὴ ἐξάρτησις θὰ καθιστοῦσε τὴν ἀρχὴν αὕτη κενὴ περιεχομένου. Ἐξ ἄλλου, εἶναι προφανές ὅτι τὰ ἄρθρα 30 καὶ 100 ἐπιδιώκουσι διαφορετικοὺς σκοποὺς. Σκοπὸς τῆς πρώτης τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων εἶναι ἡ ἄμεση κατάργησις, πλὴν ὀρισμένων ἐδικῶν ἐξαιρέσεων, ὅλων τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐμπορευμάτων, καθὼς καὶ παντὸς μέτρου ἰσοδυνάμου ἀποτελέσματος, ἐνῶ ὁ γενικὸς σκοπὸς τῆς δευτέρας εἶναι νὰ καταστῆ δυνατὴ, μὲ τὴν προσέγγισιν τῶν νομοθετικῶν, κανονιστικῶν καὶ διοικητικῶν διατάξεων τῶν Κρατῶν μελῶν, ἡ μείωσις τῶν πάσης φύσεως ἐμποδίων πού προκύπτουσι ἀπὸ τὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν διατάξεων αὐτῶν. Ἐπομένως, ἡ κατάργησις τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν καὶ τῶν μέτρων ἰσοδυνάμου ἀποτελέσματος, ἡ ὅποια διακηρύσσεται ἀνεπιφύλακτα στὸ ἄρθρον 3 α τῆς συνθήκης καὶ τίθεται σὲ ἐφαρμογὴ μὲ τὸ ἄρθρον 30, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐνέργειαν ἢ ὅποια, καίτοι δύναται νὰ ἐπιδράσῃ εὐνοϊκῶς στὴν ἐλεύθερον κυκλοφορίαν τῶν ἐμπορευμάτων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆναι ὡς ἀναγκαῖος ὅρος γιὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεμελιώδους αὐτῆς ἀρχῆς.

- 18 'Από τὰ ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι ἡ ἔλλειψη κοινῆς κανονιστικῆς ρυθμίσεως ἢ ὀδηγιῶν ἑναρμονίσεως τῆς παραγωγῆς ἢ τῆς ἐμπορίας ἐνός προϊόντος δέν ἀρκεῖ γιά τήν ἐξαίρεση προϊόντος ἀπό τό πεδίο ἐφαρμογῆς τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀρθροῦ 30 τῆς συνθήκης. Ἡ ἀπαγόρευση τῶν μέτρων ἰσοδυνάμου πρὸς ποσοτικούς περιορισμούς ἀποτελέσματος καλύπτει, πράγματι, ὅλες τίς ἐμπορικές κανονιστικές ρυθμίσεις τῶν Κρατῶν μελῶν, οἱ ὁποῖες δύνανται νά ἐμποδίσουν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, πραγματικῶς ἢ δυνητικῶς τό ἐνδοκοινοτικό ἐμπόριο.
- 19 Δεύτερον, ἡ ἰταλική κυβέρνησις, ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἐπίδικη κανονιστικὴ ρύθμιση δέν εἰσάγει διακρίσεις, καθ' ὅσον ἐφαρμόζεται τόσο στὰ ἐγχώρια, ὅσο καὶ στὰ εἰσαγόμενα προϊόντα. Στὴν Ἐπιτροπὴ προσάπτει, ἐξ ἄλλου, ὅτι δέν ἐνεβάθυνε στό ζήτημα, ἂν ἡ ἀπαγόρευση εἰσαγωγῆς ἀποτελεῖ ἀναγκαῖα καὶ θεμιτὴ συνέπεια τῶν κανόνων πού θεσπίζει ἓνα κράτος, ἀσκώντας τήν νομοθετικὴ του ἐξουσία ἐπὶ θεμάτων ἐμπορίας τῶν προϊόντων.
- 20 Στὴν ἐν λόγω ἐπιχειρηματολογία προσήκει ἡ ἀπάντησις ὅτι, ἀφ' ἐνός μὲν, τό σύστημα πού καθιέρωσε ἡ ἰταλικὴ νομοθεσία, ἀκόμη καὶ ἂν ἐφαρμόζεται ἀδιακρίτως ἐπὶ ἐγχωρίων καὶ εἰσαγομένων προϊόντων, ἔχει στὴν πραγματικότητα προστατευτικὰ ἀποτελέσματα. Ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖο ἔχει καταρτισθεῖ δέν ἐπιτρέπει πράγματι τὴν εἰσαγωγή ἐντός τῆς Ἰταλίας παρὰ μόνο ὄξους ἐξ οἴνου, κλείνοντας τὰ σύνορα σὲ κάθε ἄλλη κατηγορία ὄξους παραγομένου ἐκ γεωργικῶν προϊόντων. Εὐνοεῖ, ἐπομένως, ἓνα τυπικὸ ἐθνικὸ προϊόν καὶ κατὰ τό ἴδιο μέτρο συνεπάγεται μειονεκτικὴ μεταχείριση διαφόρων κατηγοριῶν φυσικοῦ ὄξους πού παράγονται στὰ ἄλλα Κράτη μέλη.
- 21 Ἐξ ἑτέρου, καίτοι εἶναι ἀληθές, ὅπως ἐπιβεβαιοῦται ἀπὸ παγία νομολογία τοῦ Δικαστηρίου (ἀπόφασις τῆς 20ῆς Ἀπριλίου 1979, Rewe, 120/78, Racc. σ. 649), ὅτι, ἐλλείψει κοινῆς κανονιστικῆς ρυθμίσεως τῆς ἐμπορίας ἐνός προϊόντος, στὰ Κράτη μέλη ἐναπόκειται τό καθένα στό ἔδαφός του, νά ρυθμίζουν πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐμπορία τοῦ ἐν λόγω προϊόντος καὶ ὅτι τὰ ἐντεῦθεν προκύπτοντα ἐμπόδια στὴν ἐνδοκοινοτικὴ κυκλοφορία πρέπει νά γίνουν ἀποδεκτά, γεγονόςς ὅμως παραμένει ὅτι οἱ ἐν λόγω ἀπαιτήσεις πρέπει νά θεωρηθοῦν ἀναγκαῖες προκειμένου νά ἰκανοποιηθοῦν ἐπιτακτικὲς ἀνάγκες, ὅπως τῆς προστασίας τῆς δημοσίας ὑγείας πού προβλέπεται στό ἀρθρο 36, τῆς προστασίας τῶν καταναλωτῶν ἢ τῆς ἐντιμότητος τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, πράγμα πού δέν φαίνεται νά συμβαίνει ἐν προκειμένῳ.

- 22 'Ο ισχυρισμός περί προστασίας της δημοσίας υγείας πού προβάλλει ή ιταλική κυβέρνηση για νά δικαιολογήσει τήν έθνική της νομοθεσία, δέν δύναται νά γίνει δεκτός, διότι ό λόγος αυτός δέν εύσταθεί στην περίπτωση όξους παραγομένου εκ γεωργικών προϊόντων, ως προς τά όποια δέν άμφισβητείται ότι στεροούνται επιβλαβών ουσιών· και τά όποια συνήθως καταναλίσκονται σέ άλλα Κράτη μέλη και, επομένως, πρέπει νά θεωρηθούν ότι είναι άκίνδυνα για τήν υγεία, όπως άλλωστε έκρινε τό Δικαστήριο μέ τήν παρατεθείσα απόφαση Gilli, ιδίως για τό όξος εκ μήλων.
- 23 "Όσον άφορά τήν έντιμότητα των συναλλαγών και τήν προστασία των καταναλωτών, οι έν λόγω άνάγκες δύναται νά ικανοποιηθούν, όπως έκτίθεται κατωτέρω έν σχέσει προς τό θέμα των όνομασιών, μέ μέσα λιγότερο περιοριστικά της ελευθέρας κυκλοφορίας από τήν απαγόρευση έμπορίας παντός είδους φυσικού όξους, πλήν του έξ οίνου όξους.
- 6) 'Επί της όνομασίας «όξος» πού επιφυλάσσεται για τό έξ οίνου όξος
- 24 'Ο δεύτερος λόγος για τόν όποιο ή 'Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ή ιταλική κανονιστική ρύθμιση παραδιάζει τήν συνθήκη ΕΟΚ είναι ότι ή όνομασία «όξος» επιφυλάσσεται για τό όξος έξ οίνου. Παρατηρεί ότι ή άπαιτηση αυτή ύποτιμά στά μάτια των Ιταλών καταναλωτών τά είδη φυσικού όξους πού παράγονται εκ της ζυμώσεως ουσιών πλην του οίνου και τά όποια δύναται νά προσφερθούν σέ ένδεχομένους άγοραστής μόνον ύπό κάποιο φανταστικό όνομα, τό όποιο τά ύποτιμά και έχει ως συνέπεια νά καθιστά «σχεδόν άδύνατη τήν πώλησή τους». Τό έν λόγω μέτρο δύναται, επομένως, νά παρεμβάλλει προσκόμματα άμέσως ή έμμέσως στό ένδοκοινοτικό έμπόριο.
- 25 'Η ιταλική κυβέρνηση, για νά δικαιολογήσει τήν νομοθεσία της επί του θέματος τούτου, επικαλείται τήν προστασία των καταναλωτών οι όποιοι, στην 'Ιταλία, θεωρούν, κατά «μακροχρόνια παράδοση», κάθε είδος όξους ως όξος έξ οίνου, λόγω της σημασιολογικής αξίας του όρου «aceto» (όξος). Διατρέχουν έτσι τόν κίνδυνο νά παραπλανηθούν ως προς τήν ουσιώδη ιδιότητα της πρώτης ύλης και του τελικού προϊόντος.
- 26 Τό έν λόγω έπιχείρημα δέν δύναται νά γίνει δεκτό. "Όπως προκύπτει από τις σχετικές κοινοτικές διατάξεις και ειδικότερα από τήν κλάση 22.10 του κοινού

δασμολογίου, πού αναφέρεται και στο παράρτημα II της συνθήκης, τό όποιο προβλέπεται από τό άρθρο 38 τής συνθήκης, ό όρος όξος δέν καλύπτει μόνον τό όξος έξ οίνου, πού άποτελεί άλλωστε άντικείμενο ειδικής δασμολογικής διακρίσεως. Από αυτό συνάγεται ότι ό όρος όξος είναι όρισμός γένους, θά ήταν δέ άσυμβίβαστο πός τούς σκοπούς τής κοινής άγοράς, και ειδικότερα πός τήν θεμελιώδη άρχή τής έλευθέρως κυκλοφορίας τών έμπορευμάτων, νά δύναται μία έθνική νομοθεσία νά περιορίζει έναν όρο δηλωτικό γένους σέ μία μόνο έθνική ποικιλία εις θάρους άλλων ποικιλιών, παραγομένων ιδίως σέ άλλα Κράτη μέλη.

- 27 Δέν άποκλείεται, πάντως, οι ιταλοί καταναλωτές, κατόπιν τής θέσεως σέ έφαρμογή τής επιδικου κανονιστικής ρυθμίσεως, νά έχουν συνηθίσει στό ότι ό όρος «aceto» χρησιμοποιείται στό έμπόριο μόνον για τό έξ οίνου όξος. Άν έχει έτσι τό πράγμα, ή μέριμνα τής ιταλικής κυβερνήσεως για τήν προστασία τών καταναλωτών δυνατόν νά δικαιολογείται. Μία τέτοια όμως προστασία δύναται νά εξασφαλισθεί μέ άλλους τρόπους, οι όποιοι επιτρέπουν ίση μεταχείριση τών έθνικών και τών εισαγομένων προϊόντων, ιδίως δέ μέ τήν ύποχρεωτική επίκόλληση κατάλληλης έπιγραφής έμφαινούσης τήν φύση του πωλουμένου προϊόντος και περιεχούσης προσδιορισμούς ή πρόσθετα στοιχεία προσδιορίζοντα τόν τύπο του προσφερομένου πός πώληση όξους, υπό τόν όρο ότι ή ύποχρέωση αυτή θά ισχύει για όλα τά είδη όξους συμπεριλαμβανομένου και του έξ οίνου. Κατ' αυτόν τόν τρόπο θά έπετρέπετο στόν καταναλωτή νά προβαίνει πράγματι στήν έκλογή του μέ πλήρη έπίγνωση και θά εξησφαλίζετο έτσι ή διαφάνεια τών έμπορικών συναλλαγών και τών προσφορών στό κοινό, παρέχοντας ένδειξη τής πρώτης ύλης πού έχει χρησιμοποιηθεί για τήν παρασκευή του όξους.
- 28 Έπομένως, πρέπει νά συναχθεί τό συμπέρασμα ότι ή Έταλική Δημοκρατία, άπαγορεύοντας τήν έμπορία και τήν εισαγωγή όξους παραγομένου εκ γεωργικών προϊόντων, πλίν του προερχομένου εκ τής όξεικής ζυμώσεως του οίνου και έπιφυλάσσοντας τήν όνομασία «όξος» στό έξ οίνου όξος, παρέδη τίς εκ τών άρθρων 30 έπ. τής συνθήκης ΕΟΚ ύποχρεώσεις τής.

Έπί τών δικαστικών έξόδων

- 29 Κατά τό άρθρο 69 παράγραφος 2 του κανονισμού διαδικασίας, ό ήττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Έπειδή ή καθ' ής ήττήθη, πρέπει νά καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Η γαλλική κυβέρνηση, ή όποία δέν προέβαλε σχετικό αίτημα, φέρει τά δικαστικά της έξοδα.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει καί ἀποφασίζει:

- 1) Ἡ Ἰταλική Δημοκρατία, ἀπαγορεύοντας τήν ἐμπορία καί τήν εἰσαγωγή ὄξους παραγομένου ἐκ γεωργικῶν προϊόντων, πλήν τοῦ προερχομένου ἐκ τῆς ὄξεικῆς ζυμώσεως τοῦ οἴνου, καί ἐπιφυλάσσοντας τήν ὀνομασία «ὄξος» στό ἐξ οἴνου ὄξος, παρέβη τίς ἐκ τῶν ἀρθρῶν 30 ἐπ. τῆς συνθήκης ΕΟΚ ὑποχρεώσεις τῆς.
- 2) Καταδικάζει τήν καθ' ἧς στά δικάστικά ἔξοδα.
- 3) Ἡ γαλλική κυβέρνησις φέρει τά δικά τῆς δικάστικά ἔξοδα.

Mertens de Wilmars

Bosco

Touffait

Due

Pescatore

O'Keefe

Koopmans

Everling

Χλωρός

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο τήν 9ῆ Δεκεμβρίου 1981.

Ὁ γραμματεὺς

A. Van Houtte

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars